ÖNCELİKLİ ALANLARDAKİ DOKTORA PROGRAMLARINA ÖĞRENCİ SEÇİMİ VE MERKEZİ YAZILI SINAV İLANI

Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükümleri uyarınca **''Bilişim Teknolojileri'', ''Donanım ve Bilgisayar Sistemleri'', ''Siber Güvenlik''** ile **''Yapay Zeka ve Akıllı Sistemler''** öncelikli alanlarındaki doktora programlarına öğrenci seçimi amacıyla, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM)'ne **merkezi yazılı sınav** yaptırılacaktır.

Adayların aşağıda belirtilen genel ve özel şartları sağlaması gerekmektedir.

1. Genel ve Özel Şartlar

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48 inci maddesindeki genel şartları taşımak.

b) Giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının birinci günü (1 Ocak 2026) itibarıyla 35 (otuz beş) yaşını doldurmamış olmak (01.01.1991 ve daha sonra doğanlar başvurabilecektir).

c) Araştırma görevlisi olarak çalışmasına engel olacak herhangi bir sağlık problemi bulunmamak.

ç) Başvuru tarihleri içinde Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı (ALES) Sayısal Puan türünden en az 70 puan almış olmak. ALES sonuçları, açıklandığı tarihten itibaren beş yıl için geçerlidir.

d) YÖKDİL veya ÖSYM tarafından yapılan (YDS/e-YDS, YÖKDİL/ e -YÖKDİL ve) sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan muadili bir puan almış olmak ya da ÖSYM tarafından yapılan e-TEP sınavından en az 55 puan almış olmak.

e) Tercih edilen üniversitelerin doktora öğrenciliği ve araştırma görevliliği için belirlediği ALES ve yabancı dil şartlarını sağlamak.

f) Lisans derecesi ile doktora programlarına başvuracak adayların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3 veya muadili bir puan olması (Yükseköğretim Kurulu Kararıyla belirlenen 4'lük ve 5'lik not sisteminin 100'lük not sistemine eşdeğerliliği tablosunu esas alınacaktır (Eşdeğerlik tablosu için tıklayınız) ve ALES'ten başvurduğu programın puan türünde (sayısal puan) 80 puandan az olmamak koşuluyla senato tarafından belirlenecek ALES puanına sahip olmaları gerekir.

Kontenjanlara İlişkin Bilgiler

a) Öncelikli alanlardaki doktora programları için belirlenen **toplam kontenjan sayısı 550'dir.**

b) https://basvuru.yok.gov.tr adresindeki Öncelikli Alanlardaki Doktora Programlarına Başvuru Sisteminde öncelikli alanlar doktora programı kontenjanları ile bu kontenjanlara başvurabilecek mezuniyet alanları bilgisi yer almaktadır.

c) Kontenjanlara başvuracak adayların başvuru sisteminde belirtilen mezuniyet alanların birinden lisans mezunu olması veya belirtilen lisans alanlarından mezun olup bu alanların birinde tezli yüksek lisans yapmış olması gerekmektedir.

3. Sınavın Niteliği

a) Merkezi yazılı sınav tek aşamalı gerçekleştirilecek olup sözlü sınav yapılmayacaktır**.**

4. Başvuru ve Tercih İşlemleri

a) Adaylar, doktora öğrencisi olmak istedikleri programlar için başvurularını, **8 Eylül-22 Eylül 2026** tarihleri arasında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından oluşturulan https://basvuru.yok.gov.tr adresindeki Öncelikli Alanlardaki Doktora Programlarına Başvuru Sistemi üzerinden yapacaktır.

b) Adaylar, başvuru sırasında ilan edilen programlar arasından **en fazla iki farklı alandan toplam beş (5) tercih** yapabilir. Tercihler, sınav sürecinin ilk aşamasını oluşturur ve adaylar yalnızca tercih ettikleri programlar kapsamında değerlendirmeye alınır. Adaylar belirlenen kontenjanlara lisans veya lisans ve yüksek lisans mezuniyet dereceleri ile başvuruda bulunabilir. Öncelikli Alanlardaki Doktora Programlarına Öğrenci Seçilmesi ve Bu Öğrencilerin Araştırma Görevlisi Kadrolarına Atanmalarına ve Diğer Hususlara İlişkin Usul ve Esaslarda belirtildiği üzere bu kontenjanlara başvurabilmek için adayların Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinde yer alan genel şartlar ile araştırma görevlisi kadrosuna ilişkin özel şartları sağlaması gerekmektedir.

c) Elektronik ortam dışında yapılan başvurular dikkate alınmaz.

5. Yazılı Sınava Girecek Adayların Belirlenmesi

a) ALES puanının %40'ı, yabancı dil puanının %30'u ve lisans mezuniyet notunun %30'u dikkate alınarak yapılacak ön değerlendirme sonucunda öncelikli alanlardaki doktora programlarının kontenjan sayısının 4 (dört) katı kadar aday merkezi yazılı sınava girmeye hak kazanır. Merkezi yazılı sınava girmeye hak kazanan en yüksek puanlı adaydan başlamak üzere, üniversitelerin program bazlı kontenjanlarının 4 (dört) katı kadar aday Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı internet sitesinde ilan edilir.

6. Merkezi Yazılı Sınav

a) Merkezi yazılı sınav, **28 Kasım 2026** tarihinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından ÖSYM'ye yaptırılacaktır.

b) Adaylar, **yalnızca başvuru sistemi üzerinden tercih etmiş oldukları ve yazılı sınava girmeye hak kazandıkları program için sınava katılabilirler**. Yazılı sınavdan **70 puanın altında** alan adaylar başarısız sayılır.

7. **Sınav Konuları**

ORTAK TEMEL TEST (%50)

1. Matematiksel Temeller (%10)

- Mantık ve matematiksel akıl yürütme
- Matematiksel ispat teknikleri
- Fonksiyonlar ve bağıntılar
- Çizgeler (graphs)
- Vektörler, matrisler ve doğrusal dönüşümler
- Limit ve Süreklilik
- Türev ve İntegral

2. Olasılık, İstatistik ve Veri Okuryazarlığı (%10)

- Olasılık
- Temel istatistik
- Dağılımlar
- Korelasyon
- Veri yorumlama
- Belirsizlik altında karar verme

3. Algoritmik Düşünme ve Problem Çözme (%15)

- Algoritma tasarımı
- Sözde Kod (Pseudecode)

- Akış Diyagramları
- Temel Veri yapıları (Dizi, Bağlı Liste, Yığın, Kuyruk)
- Zaman ve Bellek Karmaşıklığı
- Temel Problem Çözme Stratejileri
- Rekürsif düşünme
- Sıralama Algoritmaları

4. Bilimsel Akıl Yürütme ve Araştırma Okuryazarlığı (%15)

- Bilimsel yöntem
- Hipotez oluşturma
- Deney tasarımı
- Araştırma etiği
- Tekrarlanabilirlik
- Sonuç yorumlama
- Makale okuryazarlığı
- Grafik/tablo yorumlama

ALAN TESTİ (%50)

1. Bilişim Teknolojileri (%12.5)

- Programlamanın temel kavramları
- Süreç (Process) ve İş Parçacığı (Thread)
- Bellek ve dosya yönetimi
- TCP/IP ve temel ağ protokolleri
- İlişkisel veritabanları, SQL ve veri sorgulama
- Dağıtık sistemler ve bulut bilişim
- Yazılım yaşam döngüsü ve sürüm yönetimi
- Kod analizi, test ve hata ayıklama

2. Siber Güvenlik (%12.5)

- Bilgi Güvenliği Temelleri
- Kriptografinin Temel Kavramları
- Kimlik Doğrulama ve Yetkilendirme
- Tehdit Modelleme ve Risk Analizi
- Ağ Güvenliği ve Güvenlik Duvarı (Firewall)
- Yazılım Güvenliği
- Yaygın Saldırı Türleri

3. Yapay Zekâ ve Akıllı Sistemler (%12.5)

- Denetimli / Denetimsiz / Pekiştirmeli Öğrenme
- Veri hazırlama ve özellik çıkarımı
- Regresyon, Sınıflandırma ve Kümeleme
- Aşırı Öğrenme (Overfitting) ve Eksik Öğrenme (Underfitting)
- Model eğitimi ve performans değerlendirme
- Yapay sinir ağlarının temel prensipleri

- Büyük dil modelleri ve Transformer mimarisi
- Güvenilir ve açıklanabilir yapay zekâ

4. Donanım ve Bilgisayar Sistemleri (%12.5)

- Temel Donanım Bileşenleri
- Sayısal Tasarım ve Boolean Cebiri
- Bilgisayar Mimarisi
- Mikroişlemciler ve Mikrodenetleyiciler
- Bellek Hiyerarşisi ve Önbellek Yapıları
- Donanım Haberleşme Arabirimleri
- Yüksek Başarımlı Hesaplama
- Gömülü ve Gerçek Zamanlı Sistemler

***Tüm konu içeriklerinden soru yer almayabilecektir*.**

8. Nihai Puanın Hesaplanması

a) Nihai puanın hesaplanmasında merkezi yazılı sınavın %30'u, lisans mezuniyet notunun %25'i, Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitim Giriş Sınavı (ALES) puanının %25'i ve yabancı dil sınavı puanının %20'si dikkate alınır.

9. Asıl ve Yedek Adayların Belirlenmesi

a) Nihai puanların hesaplanmasını müteakip, program bazında başarı sıralaması oluşturulur. Kontenjan sayısı kadar **asıl aday** ile yine kontenjan sayısı kadar **yedek aday** belirlenir ve sonuçlar Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı internet sitesinde ilan edilir.

10. Lisansüstü Eğitim Esasları

a) Öğrenci olmaya hak kazananlar yerleştikleri programda lisansüstü eğitim yaparlar.

b) Lisans ve yüksek lisans eğitimleri ile öğrenci olmaya hak kazandıkları programlar arasında alan farklılıkları bulunanlara Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 30 uncu maddesi kapsamında üniversiteler tarafından bilimsel hazırlık eğitimi verilebilir.

c) Öncelikli alanlarda araştırma görevlisi kadrolarına atananların Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen azami süreler içinde eğitimlerini tamamlaması gerekir.

11. Başvurunun Geçersiz Sayılacağı Haller

a) Süresi içinde tamamlanmayan başvurular, başvuru şartlarını taşımadığı sonradan tespit edilenler ve yanlış beyanda bulunduğu tespit edilenlerin başvuruları geçersiz sayılacaktır.

b) Kendilerine avantaj sağlamak amacıyla yanlış beyanda bulunduğu tespit edilen adaylar, bu kapsamdaki kadrolara yeniden başvurmaları halinde ön değerlendirme ve nihai değerlendirme puanları, atanmaya esas nihai değerlendirme sonuç tarihinden itibaren bir yıl süreyle %10 oranında düşürülür. Kendilerine avantaj sağlamak amacıyla yanlış beyanda bulunmaları nedeniyle ataması yapılmayanların iki başvuru dönemi boyunca bu kapsamdaki kontenjanlara başvurusu kabul edilmez.

12. İlan ve Tebligat

a) Sınava ilişkin tüm duyurular Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı internet sitesinde yayımlanır. Bu duyurular tebligat hükmündedir. Adaylara ayrıca yazılı bildirim yapılmaz.

Bilgi İçin;

Yükseköğretim Kurulu Personel Dairesi Başkanlığı

Telefon: **0 (312) 298 70 00** (4738-4743-4725-4727-4737)